

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BİLGİSİ

ESAS NO : 1980/668

KARAR NO : 1981/75

K A R A R

Davacı : M.H.

Sanık : İlhan Çaralan

9 L A Y : İstanbul Sıkıyünetim Komutanlığı'nın Askeri Savcılığı'na 13.12.1971 günü, İstan-

bul Sıkıyünetim 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'ne hitaben yazdığı bildirenlerde: Sanığın 1971 yılında Üniversite öğrencisi olduğu ve aldığı olan diğer sınıflar Hakim Ören, Genel Alpaslan Kurtul, Faruk Kurtuluş ile birlikte T.M.M.B. isimli Tasa Suça Kurultür aktif üyelerinin olup çeşitli konulara soyguncu, gasp, hırsızlık, adam öldürme ve yaralama suçları hakkında evvelce İstanbul Sıkıyünetim Askeri Mahkemesi'nde dava açıldığı ve sanık Mahit'in sorulara cevaplaması üzerine sorularının genişletildiği ve birçok analogist eğilime katıldığına tesbit edildiği ve sanıkların İstanbul Sıkıyünetim Komutanlığı'nın bildirdiği ile arızın şahısları olup sanık İlhan Çaralan'ın 1969 yılında Nev-Şeng Üyesi olduğu ve sanık Mahit ile aynı periyotda bulunduğu ileri sürülenler sebebiyle Mahit'in Türk Ceza Yasası'nın 146/1. ve diğer suçlarının Türk Ceza Yasası'nın 146/3. maddesiyle cezalandırılmaları ve açılan bu davanın şahsi ve maddi itibarı ile ve ayrıca Mahit'in sorularına cevaplaması mahkemesinde ~~istenen~~ yargılanması devam eden diğer ilahların ve suçlulara hakkında ki dava ile birleştirilmesi istenerek aynı davası açılmıştır.

İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi, 13.1.1979 günü, esas 1977/492, karar 1979/24 sayı ile: 1971 yılında sanık hakkında açılan ve İstanbul 1 Numaralı Sıkıyünetim Mahkemesi'nde görülen dava sırasında sanığın sorulara cevaplaması nedeniyle hakkında muvafakat taahhüt kararı verildiği ve soruların Ağır Ceza Mahkemesine gönderildiği, ancak 27.12.1976 günü İstanbul'da yeniden sıkıyünetim ilanı edilmişken, suçun niteliğine göre 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesi kapsamına girdiğini belirterek göçmenlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyünetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi, 3.10.1980 tarihinde, 1980/593 esas sayı ile: Suçun sıkıyünetim ilanı ile evvel işlendiği ve sıkıyünetim ilanın neden olan olaylara ilişkin bulunmadığını belirterek 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyumsuzluk Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GÖRÜŞME : Türk Ulusu adına vargi vekilimiz bulunan Uyumsuzluk Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığında, Mehdi Üçkural, Y. İsmet Ayer, Şeref Tokunç, Metin Çabarcıoğlu, Servet Etilim ve Hasan Salıncık'ın katılımlarıyla raporu 16.2.1981 günü toplantıda, geçici raporlar İsmet Kültür'ün raporu ile sorularda belgeler, Cumhuriyet Savcılığı'nın Aklî, Askeri Yargı ve Savcılığı'nın Askeri Yargı'nın

görevli olduğu yolundaki müşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Turmuş Çanlioğlu ile Askeri Tercihli Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ünder Ayhan'ın Askeri Targı'nın görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gerekli görüşülüp düşünüldü :

Olay yerinde olup biçimi açıklanan suç, 26 Nisan 1971 tarihinde ilân edilen sıkıyönetimle ilgili ve ilişkili olup, bu olaylar nedeniyle de 15.3.1973 günlü, 1699 sayılı Yasa'yla Anayasa'ya Geçici 21. madde eklenmiştir. Anayasa'ya eklenen sözü edilen bu madde ile "Sıkıyönetimin kaldırılması halinde sıkıyönetim mahkeme elerinde yürülmekte bulunan davalar sonuçlandırılınca ya karar bu mahkemelerin görev ve yetkileri devam eder. Namu davası açılmamış dosyalar ile duruşmanın tatiline karar verilmiş davalar durumlarına, niteliklerine ve karar hükümlerine göre görevli ve yetkili mercülere verilir," denilmektedir ve böylece bu kural bir Anayasa kuralı niteliği kazanmış bulunmaktadır. Durum üzerine, 15.5.1973 günlü, 1725 sayılı Yasa'yla, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'na eklenen geçici 2. madde ile "26 Nisan 1971 tarihinde ilân edilen sıkıyönetimin kaldırılması halinde sıkıyönetim Komutanlığı nezdinde durulan askeri mahkemelerde yürülmekte bulunan davalar sonuçlandırılınca ya karar bu mahkemelerin görev ve yetkileri devam eder. Bu mahkemelerin hangi Komutanlık nezdinde görevde devam edeceği 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yürütme Usulü Kanunu'ndaki usule göre saptanır. Anılan mahkemeler 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu hükümlerini uygular.

Birinci fıkrada pasula hallerde, Sıkıyönetim Komutanlığı nezdinde kurulan Sıkıyönetim Askeri Mahkemeleri birden fazla ise bu mahkemeler ile mahkemelerde görevli Askeri Hakim ve Savcıların sayıları ihtiyaca göre azaltılabilir.

Namu davası açılmamış dosyalar ile duruşmanın tatiline karar verilmiş davalar durumlarına, niteliklerine ve karar hükümlerine göre görevli ve yetkili mercülere gönderilir, hükmü yer almıştır.

Çank İhsan Çardaklı'ya ilişkin davanın sıkıyönetim mahkemelerinde görülmesi sırasında sanığın bulunamaması ve sorguya çekilememesi nedeniyle hakkında muvafakat tatil kararları verilmiş ve dava dosyası ile Anayasa'nın geçici 21. maddesi ve Sıkıyönetim Yasası'na eklenen ek geçici ikinci maddenin son fıkrası uyarınca ve sıkıyönetimin kaldırılması üzerine Adli Targı yerine intikal ettirilmiştir ve böylece dava dosyası 5. Ağır Ceza Mahkemesi'ne verilmiştir.

Suçun, 26.4.1971 tarihinde ilân edilen sıkıyönetimle ilgili bulunması nedeniyle bu suça ilişkin dava dosyasının, sıkıyönetimin kaldırılması üzerine Anayasa'nın geçici 21. ve ilgili Yasa'nın geçici 2. maddeleri uyarınca Adli Targı yerine gönderilmeleri sonucu, bu

mahkeme, Anayasal bir yargı yeri durumuna getirilmiş bulunmaktaadır.

1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 13. maddesinde yapılan değişikliğin, yukarıda açıklanan kuralları değiştirici ve de onlara uymayan bir yönü olmadığı için 27.10.1980 günkü, 2324 sayılı Anayasa Üskeni Mahkemesi Kararı ile aynı konuyu geçici 21. maddesi yürürlükten kaldırılarak değiştirilmiştir. Terzine Sıkıyönetim Yasası'nın 13. maddesinde değişiklik yapan 19.9.1980 günkü, 2301 sayılı Yasa, aski olaylara sıkıyönetim mahkemelerinde kurulmasını istenmektedir.

Yukarıdan beri açıklanan nedenlere ve suçun işlendiği tarihte göre, lavanın Adli Yargı yerinde yürütmesi ve İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekir.

Fethi Çakural, Y. İsmet Ayer ve Şeref Toklungüç bu görüşte katılmamışlardır.

S O N U C : Anlaşılacağı, niteliğine göre Adli Yargı yerinde yürütmesi gerektiğine, bu ne sebele İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 17.1.1979 günkü, esas 1977/492, karar 1979/24 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, Fethi Çakural, Y. İsmet Ayer, Şeref Toklungüç'ün karşı oyları ile ve oyçokluğuyla 16.2.1981 günkü bu kesin olarak karar verildi.

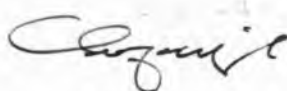
Başkan
Ahmet H. Soyacıoğlu

Üye
Fethi Çakural

Üye
Şeref Toklungüç

Üye
Servet Tüzün

Üye
Y. İsmet Ayer

Üye
Metin Şeracıoğlu

Üye
Kasım Şelilekale

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/668

KARŞI OY YAZISI

Olay biçimi karar yerinde açıklandığı üzere, sanık İhsan T.H.K.O. gizli örgütünün aktif militanlarından olup diğer suç arkadaşlarıyla birlikte terör olaylarından sayılan çeşitli banka soygunu, gasp, adam öldürme eylemlerine katıldığından ötürü T.C.K.nun 146/3. maddesi uyarınca tecziyeleri istemi ile hakkında kamu davası açıldı ve evvelce yakalanıp mahkemeye sevk edilen suç arkadaşları hakkındaki yargılamanın İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nde görüldüğü anlaşılmaktadır.

Sanığın üzerine atılan suçları 1971 yılında ve sıkıyönetimin son ilanından önce işlenmiş olsa bile sıkıyönetim ilanına neden olan terör olaylarında ve milli güvenlik korseyi'nin 7 sayılı kararınının 4. maddesiyle 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesi kapsamı da olduğu ve sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla umumi ve müşterek gaye içinde bulunduğu kuşkusuzdur.

Suçun, 1971 yılında ilan edilmiş olan sıkıyönetim döneminde işlenmiş olması ve o tarihteki sıkıyönetimin kalaması nedeni ile Anayasa'nın geçici 21 ve 1728 sayılı kanunla sıkıyönetim Kanunu eklenen geçici 2. maddesi uyarınca davanın evvelce sıkıyönetimden Ağır Ceza Mahkemesi'ne devredilmesi, yukarıda sözü edilen 2301 sayılı kanunla değiştirilen 13/b fıkrasının uygulanmasına engel teşkil etmez. Bu itibarla, suçun niteliğine göre davanın sıkıyönetim mahkemesinde görülmesi gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne karşıyız.

Üye

Fethi Özdural

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Şeref Tolungüç

G/T.